

De Vaandeldrager

Je naam:

Rembrandt schilderde De Vaandeldrager in 1636. Dat is bijna aan het einde van de 80-jarige oorlog die in 1568 begon. Voor de mensen van die tijd is 'vaandeldrager' een bekend en gevaarlijk beroep. Vaandeldrager is na kapitein en luitenant de derde rang binnen de schutterij. In de zeventiende eeuw heeft bijna elke stad een eigen schutterij, mensen die hun stad met wapens verdedigen.

Een vaandel noemen we nu:

Hoe noemen we de schutterij tegenwoordig?

Wat is de taak van een vaandeldrager volgens jou?

Dit is de Vaandeldrager van Rembrandt.

Waarom is vaandeldrager een gevaarlijk beroep?

Rembrandt is 30 jaar als hij De Vaandeldrager schildert. Hij is verhuisd van Leiden naar Amsterdam. Daar werkt hij als zelfstandig schilder. Het is het begin van een schilderscarrière waarin Rembrandt veel schilderijen, tekeningen en etsen maakt. Er zijn ongeveer 340 schilderijen bekend die door Rembrandt van Rijn zijn geschilderd.

Op iets minder dan 100 schilderijen en tekeningen is Rembrandt zelf te zien, zelfportretten noemen we dat. Hij schildert of tekent zichzelf als het onderwerp van zijn schilderij. Rembrandt schildert zichzelf als vaandeldrager. Er zijn ook schilderijen en tekeningen waarop Rembrandt als edelman te zien is of als oosterse koopman. En natuurlijk vaak als succesvol schilder.

In de zeventiende eeuw bestaan er geen camera's om een selfie te maken. Hoe denk jij dat Rembrandt en zijn tijdgenoten een zelfportret maakten?

In de tekst lees je dat Rembrandt best veel zelfportretten heeft gemaakt.
Bedenk samen in ieder geval drie redenen waarom dat zo is.

1

2

3

Net als zijn collega-schilders kan Rembrandt niet naar de winkel om tubes verf te kopen. Tubes bestaan niet eens!

Rembrandt maakt en mengt zijn verf zelf. Op een palet legt hij een klein bergje pigment. Pigment is kleurstof. In dat bergje maakt hij een kuiltje en daar giet hij een beetje lijnolie in. Met zijn paletmes mengt hij het pigment en de olie door elkaar. Zo ontstaat verf die vanaf het palet direct op het schilderij kan. Verf die overblijft wordt in potjes van klei bewaard.

Rembrandt gebruikt 10 verschillende pigmenten, bijvoorbeeld gele en rode kleiaarde. De fijngemalen wortel van de meekrap zorgt voor orangerode kleur. De fijngemalen steen azuriet geeft een blauwe kleur en in loodwit zit lood.

Smalt is fijngemalen blauw glas. Ook dat leverde een verfstof die zeventiende eeuwse schilders gebruikten, ook om kleuren te mengen.

Gebruik waterverf en papier en meng zelf de kleuren die hieronder staan. Bij welke kleuren gebruik je blauw? Omcirkel je antwoord.

Blauw	ja	nee	Groen	ja	nee	Bruin	ja	nee
Rood	ja	nee	Oranje	ja	nee	Wit	ja	nee
Geel	ja	nee	Rood	ja	nee	Zwart	ja	nee

Rembrandt van Rijn is misschien wel de beroemdste Nederlandse schilder. Hij kan goed kijken en precies natekenen en -schilderen. Hij is een heel goede portretschilder. Maar hij is ook een kunstenaar die iets extra's toevoegt aan een schilderij. Zijn specialiteit is contrast, licht en donker in een schilderij. In het schilderij De Vaandeldrager komt het licht niet recht van voren. Teken op het schilderij uit welke richting het licht op de vaandeldrager schijnt.

Experimenteer zelf hoe de richting waar het licht vandaan komt verschil maakt. Gebruik een zaklantaarn in een schemerige ruimte. Werk samen en maak eventueel een foto.

Schrijf het effect van het licht op.

Het licht schijnt recht op het gezicht. Het licht zorgt ervoor dat:

Het licht schijnt van achter het hoofd. Het licht zorgt ervoor dat:

Het licht schijnt schuin van boven op het gezicht. Het licht zorgt ervoor dat:

Het licht schijnt van onderaf op het gezicht. Het licht zorgt ervoor dat:

Het licht schijnt vanaf de zijkant op het gezicht. Het licht zorgt ervoor dat:

Rembrandt gebruikt licht en donker om duidelijk te maken welke dingen hij belangrijk vindt. **Schrijf op wat Rembrandt belangrijk vindt in dit schilderij.**

Waarom denk je dat hij juist deze dingen belangrijk vindt?

Bespreek de stelling en schrijf je mening op.

"Als ik De Vaandeldrager had geschilderd had ik de voorkant van de vaandeldrager extra in het licht gezet. Het gaat toch om die man!"

